



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Baasrode/Dendermonde

Hoofdstructuur bao

Pedagogisch geheel

Instellingsnummer 23011

Instelling Vrije Basisschool

directeur

François DE BLESER

adres

Rosstraat 7 - 9200 BAASRODE

telefoon

052-33.44.12

fax

052-34.24.85

e-mail

visitatie.baasrode@skynet.be

website/URL

www.visitatiebaasrode.be

Bestuur van de instelling 968883 - Visitatieschoolbaasrode te
BAASRODE

adres

Rosstraat 7 - 9200 BAASRODE

Scholengemeenschap 120501 - Schelde- en Denderland te
GREMBERGEN

adres

Rootjensweg 78 - 9200 GREMBERGEN

CLB 115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-
NIKLAAS

adres

Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS

Dagen van het doorlichtingsbezoek 21/02/2011,22/02/2011,24/02/2011

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 24/02/2011

Datum bespreking verslag met de
instelling 18/03/2011

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Guy De Roover

Teamleden Dirk Piqueur

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	8
2.1 Leergebieden in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	8
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
4.4 Lager onderwijs: muzische vorming	11
4.5 Lager onderwijs: leren leren	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
5.1 Personeelsbeheer	13
5.2 Professionalisering	13
5.3 Materieel beleid	14
5.4 Welzijn	14
5.5 Curriculum	14
5.6 Begeleiding	14
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
7.1 Wat doet de school goed?	17
7.2 Wat kan de school verbeteren?	18
7.3 Wat moet de school verbeteren?	18
8. ADVIES	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool ligt centraal in de deelgemeente Baasrode. De school heeft een tweede vestigingsplaats in Vlassenbroek met een éénklassige kleuterafdeling. Het geëngageerde schoolteam spant zich in om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden.

De kleuterafdeling toont met valabele outputgegevens zoals de resultaten van genormeerde tests, kleuterwerkjes en observatiegegevens aan dat ze op een planmatige, doel- en kindgerichte wijze inspanningen levert om de taal- en muzische ontwikkeling van de kleuters te stimuleren. Voor beide leergebieden Nederlands en muzische vorming bewaken de leerkrachten met behulp van het 'Ontwikkelingsplan van de Katholieke Kleuterschool' dat de diverse ontwikkelingsaspecten evenwichtig en geïntegreerd aan bod komen. Sinds dit schooljaar gebruikt de school dit referentiekader van de koepel ook als poort naar de achterliggende leerplandoelen van Nederlands en muzische vorming. Uit diverse planningsdocumenten blijkt de zorg voor een verticale samenhang doorheen de kleuterafdeling. De thematische werking, de klasinrichting, de hoekenverrijking en gevarieerde en uitnodigende materialen & activiteiten scheppen heel wat mogelijkheden om talige situaties uit te lokken en muzisch aan de slag te gaan met de kleuters.

De school toont met diverse outputgegevens voor het leergebied Nederlands aan dat ze het leerplan toepast en de leerlingen de eindtermen bereiken. De resultaten van de externe proeven, het leerlingvolgsysteem en de methodegebonden toetsen wijzen meestal op een goed rendement van het onderwijs voor dit leergebied. De leerkrachten vertrouwen op de onderwijsleerpakketten om de horizontale en verticale samenhang van het aanbod te garanderen maar de klasbeelden vertonen weinig continuïteit en consequente aanwending van de leerstrategieën. Het team hecht veel belang aan degelijk leesonderwijs en stuurde haar spellingonderricht bij. De horizontale samenhang met het muzisch taalgebruik heeft nog groeikansen in sommige klassen. Het is aan te bevelen om te reflecteren over een meer evenwichtige en doelgerichte evaluatie van en rapportering over de verschillende domeinen van dit leergebied.

De school kan nog onvoldoende garanderen dat de leerlingen de eindtermen voor muzische vorming bereiken. Het ontbreekt in de lagere afdeling aan een verticale samenhang in het muzisch aanbod.

De meeste leerkrachten slagen er doorgaans in om voor hun eigen klasgroep een min of meer evenwichtig muzisch aanbod te plannen. Maar het team van de lagere afdeling mist schoolafspraken, een duidelijke schoolvisie op muzische vorming en gelijkgerichte bewakingsinstrument(en) om een gegradeerd en evenwichtig aanbod op schoolniveau binnen en tussen de muzische domeinen te realiseren.

Een aantal leerkrachten proberen om het proces van beschouwen en creëren toe te passen in zinvolle activiteiten. Sommige leerkrachten maken gebruik van de hulpmiddelen van de pedagogische begeleiding om het muzisch aanbod leerplangericht te bewaken. De school gebruikt de muzische expertise die in het team aanwezig is, nog in te beperkte mate. Verdere leerplanverkenning en professionalisering kan bijdragen tot een grondige bezinning over het evalueren en de rapportage over de muzische ontwikkeling van kinderen.

De school kan onvoldoende aantonen dat ze haar inspanningsverplichting nakomt om de eindtermen voor 'leren leren' op een planmatige wijze na te streven. Ze heeft nog geen strategie om in de andere leergebieden intentioneel leerkansen te creëren en hierin een opbouw voor 'leren leren' te realiseren. De klasbeelden getuigen van een weinig gelijkgerichte, gelijkvormige aanpak op schoolniveau om leerstrategieën aan te brengen. De recent opgemaakte inventaris wijst op de weliswaar individuele en intuïtieve aandacht voor deze leergebiedoverschrijdende eindtermen. Het team is zich bewust van het gebrek aan verticale samenhang voor 'leren leren'. Vermeldenswaard zijn de activiteiten in de kleuterafdeling om de zelfsturing van de kinderen te bevorderen.

Het geëngageerde zorgteam is - met ondersteuning - sterk zoekende om de leerbegeleiding op een meer doelgerichte en doeltreffende manier te organiseren. Het is de uitdaging voor het schoolteam om een zorgbeleidsplan uit te werken en het zorgcontinuüm - zoals beschreven in het schoolwerkplan - concreet te realiseren. Momenteel is er binnen de school geen eenduidige visie over de invulling van de eerste- en de tweedelijnszorg. De school staat in voor gestructureerde zorgoverlegmomenten. Hier liggen kansen om de specifieke zorgvraag van het kind als uitgangspunt te nemen; om de zorgtaak van elke kindbetrokkene te concretiseren en op die manier een handelingsgerichte werking te bevorderen. De school heeft een behoorlijke beeldvorming van haar leerlingen. Klasleerkrachten spannen zich in om aan de kinderen met individuele noden ondersteuning te geven. Toch is het team toe aan een verdere uitdieping en explicitering van de interne klasdifferentiatie. Deze richt zich momenteel voornamelijk op tempoverschillen en is van remediërende en minder van preventieve aard. De doeltreffendheid van de interventiedocumenten is aan optimalisatie toe.

In de school heerst een kindgericht en stimulerend klimaat. Afspraken, de infrastructuur en vele school- en klasinitiatieven getuigen van de goede zorg om kinderen een degelijke sociaal-emotionele begeleiding te geven. Het vormen van meengroepen in sommige kleuterklassen is voor de betrokken kleuters een meerwaarde in hun sociale ontwikkeling. De meeste leerkrachten zijn vernieuwingsbereid. Elk teamlid is sterk betrokken bij de eigen klaspraktijk. De directeur volgt dit tot op de klasvloer op. De school en sommige teamleden doen beroep op de externe deskundigheid om hun eigen professionaliteit te bevorderen. Het ontbreekt nog aan een echt nascholingsbeleid waarbij de schoolexterne en –interne nascholingsinitiatieven geënt worden op een prioriteitenplan en op de individuele behoeften van de teamleden. De school kan nog meer gebruik maken van de interne expertise die in dit team duidelijk aanwezig is.

Deze school is toe aan verdere ontwikkeling vanuit een geactualiseerd, functioneel en sturend schoolwerkplan. Het team van de kleuterafdeling kenmerkt zich door een degelijke gezamenlijke doelgerichtheid. Dit uit zich in tal van initiatieven en realisaties. Ook in de lagere afdeling is nu meer bereidheid om in een gemoedelijke, respectvolle sfeer 'samen school te maken'. Het inspectieteam stelt een groeiend intern leiderschap met een duidelijke koersbepaling en gerichte druk vast naast de vernieuwingsbereidheid van het team. De inspectie rekent op de verdere ondersteuning van de pedagogische begeleiding, de degelijke interne expertise en de uitdrukkelijke wil om op relatief korte termijn de tekorten voor de onderzochte leergebieden muzische vorming en 'leren leren' weg te werken. Derhalve worden de tekorten voor deze leergebieden gedelibereerd wat eveneens leidt tot een gunstig advies voor de lagere afdeling.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

muzische vorming

Lager onderwijs

Nederlands

muzische vorming

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Socio-emotionele begeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- Recente directiewissel
- Stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

- De school kan met voldoende outputgegevens aantonen dat de leerkrachten de leerplandoelen voor Nederlands op een evenwichtige en geïntegreerde manier nastreven.
- Het 'Ontwikkelingsplan voor de Katholieke Kleuterschool' vormt het referentiekader voor de themaplanning. Alle leerkrachten bewaken een evenwichtige spreiding van de ontwikkelingsaspecten.

- Het kleuterteam hanteert sinds dit schooljaar het ontwikkelingsplan als poort naar de leerplandoelen. Ze vermelden systematisch de na te streven dominante leerplandoelen in hun planningsdocumenten.
- Een leerlijn voor taalontwikkeling en rijk gestoffeerde hoeken- en activiteitenfiches die eveneens gelinkt zijn aan de leerplandoelen, bieden houvast voor een aanpak die is afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- De teamleden nemen diverse knappe initiatieven (verteltas, dagboek, heen-en-weerschriftjes,...) om het spreken en de spreekdurf te stimuleren.
- De leerkrachten gebruiken een overzichtslijst als informatiebron voor een gegradeerd aanbod van begrippen.
- Door systematische hoekenverrijking aangepast aan het lopende thema worden kleuters geprikkeld om steeds nieuwe talige ervaringskansen op te doen.
- De kleuterleidsters besteden extra aandacht aan het stimuleren van de ontlukende geletterdheid en de schrijfmotoriek van de kleuters. Ze bereiden hen op die manier gericht voor op het vervolgonderwijs. Verschillende inhoudelijke afspraken tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar en maandelijkse uitwisselingsinitiatieven bevorderen een vlotte overgang.
- De school beschikt over voldoende uitdagend materiaal om de talige ontwikkeling van de kleuters aan te scherpen. Het boekenaanbod kan in enkele klassen nog aan diversiteit winnen.
- Alle teamleden observeren verschillende aspecten van de taalontwikkeling van de kleuters. Voor kinderen met ontwikkelingsvertraging of –problemen beschikt de kleuterafdeling over uitgebreide observatie-instrumenten om de evolutie nauwkeurig in kaart te brengen.
- Zorginterventies gebeuren zowel remediërend als preventief. Door het introduceren van specifieke methodieken (bv. voor schrijfmotoriek) krijgen de kleuters meer ontwikkelingskansen die gericht zijn op het voorkomen van problemen. Het positieve effect van deze interventies stimuleert het team om op de ingeslagen weg verder te gaan.
- Kleuters die hier nood aan hebben, krijgen een intensiever of aangepast aanbod met specifieke taalstimulansen.
- De leerkrachten communiceren de vorderingen van de leerlingen op een laagdrempelige manier aan de ouders.

4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

- Het team van de kleuterafdeling kan met een waaier aan outputgegevens aantonen dat het de deelleerplannen voor het leergebied muzische vorming realiseert: onder meer de creatieve twee- en driedimensionale werkjes van de kleuters, de muzische klas- en hoekeninrichting, de planningsdocumenten en de observatie-instrumenten.
- De leerkrachten plannen op een degelijke wijze hun muzisch onderwijsleeraanbod met behulp van het ‘Ontwikkelingsplan voor de Katholieke Kleuterschool’. Ze bewaken in eerste orde dat de diverse muzische ontwikkelingsaspecten evenwichtig en geïntegreerd aan bod komen.
- Recent gebruikt het team dit referentiekader doelbewust als poort naar de achterliggende leerplandoelen. Bij de muzische activiteiten vermelden de leerkrachten doorgaans het dominante leerplandoel. Blijvende aandacht voor voldoende verscheidenheid bij het nastreven van de verschillende muzikale omgangsvormen en beeldaspecten is de uitdaging.
- De leerkrachten hanteren onderwijspakketten om inspiratie op te doen voor een creatief, uitdagend, muzisch en thematisch aanbod. Ze bedienen zich hiervoor van een ruim assortiment leermiddelen.

- Om de verticale samenhang te garanderen gebruikt het team van de kleuterafdeling een schoolspecifieke leerlijn voor de muzische ontwikkeling van kleuters. Voor elk domein en domeinonderdeel zijn er voor de verschillende leeftijdsgroepen concrete activiteiten geïnventariseerd waarmee en waardoor het team een gegradeerd aanbod bewaakt.
- De leerkrachten observeren en registreren de muzische ontwikkeling van kleuters. In het kleutervolgsysteem wordt aangegeven in welke mate sommige muzische vaardigheden al of niet verworven zijn.
- De oudste kleuters krijgen van tijd tot tijd de kans om over een voorbije muzische activiteit te reflecteren. Ze duiden aan welke technieken of materialen ze gebruikten, of ze de activiteit graag deden, e.d. De leerkrachten geven hierdoor blijk van aandacht voor de visie van het leerplan om naast creëren ook aandacht te hebben voor het leren beschouwen bij muzische activiteiten.
- De hoekenfiches met verwijzing naar leerplandoelen zijn eveneens een degelijke informatiebron om de verticale opbouw doorheen de kleuterafdeling te realiseren. Het team actualiseert momenteel de hoekenfiches.
- Op een methodische en muzische manier creëren de leerkrachten kansen voor hun kleuters om de schrijfvaardigheid te ontwikkelen.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

- De behoorlijke resultaten op centrale toetsen van de onderwijskoepel, op testen van het leerlingvolgsysteem en de positieve feedback vanuit het vervolgonderwijs wijzen erop dat de school de eindtermen van dit leergebied realiseert en dus aan haar maatschappelijke opdracht voldoet.
- De gebruikte onderwijsleerpakketten zijn richtinggevend voor de realisatie van de leerplandoelen. Verschillende teamleden vergeleken de methode met de meest recente leerplannen en voerden correcties in het aanbod door.
- Uit een analyse van het aanbod blijkt een vrij evenwichtige spreiding van de verschillende domeinen van het leergebied. De domeinen spreken, luisteren en productief schrijven worden in de meeste klassen doelgericht geprogrammeerd, maar komen ook bewust aan bod in andere leergebieden.
- De horizontale samenhang met muzische vorming heeft in sommige klassen nog een groeimarge. Sommige teamleden laten kansen onbenut om het muzisch taalgebruik vorm te geven vanuit het gedachtegoed van de deelleerplannen.
- Het team besteedt veel aandacht aan leesbevordering en –beleving en ontwikkelt hiervoor verschillende waardevolle initiatieven. In sommige klassen is de klasbibliotheek aan een opfrissing van het aanbod toe.
- De school participeert regelmatig aan culturele initiatieven die het taalaanbod kunnen verlevendigen.
- Sommige teamleden hanteren gevarieerde werkvormen om individueel, met partner of in kleine groepjes met leerlingen te werken. Deze aanpak wordt nog in beperkte mate gebruikt om te differentiëren tussen leerlingen.
- De leerkrachten besteden aandacht aan het maken van foutenanalyses na de afname van toetsen. De kwaliteit en diepgang hiervan is teamlidgebonden.
- De school brengt de talige behoeften van de leerlingen in kaart. De zorginterventies gebeuren vooral remediërend. Het team zoekt nog naar een efficiënte aanpak van de ondersteuning op leerling- en leerkrachtniveau.
- De invulling van de eerstelijnszorg gebeurt zeer verschillend. De mogelijkheden van binnenklasdifferentiatie worden in verschillende klassen te weinig of eerder eenzijdig benut. Het gebruik van ICT als ondersteuning van het taalonderwijs heeft nog een groeimarge.

- Voor kinderen met vertraagde lees-, schrijf- en motorische ontwikkeling of –stoornis voorziet de school compenserende en/of dispenserende maatregelen. Het zorgteam ondersteunt deze aanpak.
- De leerstrategieën die in het klasbeeld aanwezig zijn, vertonen weinig eenvormigheid en verticale samenhang. De mate waarin de leerkrachten de algoritmen en heuristieken uit de methode al of niet toepassen is zeer verschillend. Op schoolniveau bestaan weinig afspraken over het gebruik van referentiekaders om het denkproces van taalzwakke leerlingen te ondersteunen.
- De leerkrachten evalueren vooral de technisch-cognitieve aspecten van taal. De doelgerichte evaluatie van en de rapportering over de domeinen spreken, luisteren en productief schrijven gebeurt in sommige klassen in beperkte mate.

4.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

- De school heeft onvoldoende outputgegevens en/of planningsdocumenten om aan te tonen dat ze de leerplandoelen voor muzische vorming realiseert.
- Een daadwerkelijke implementatie van de visie, de uitgangspunten en de doelen van het leergebied is sterk leerkrachtafhankelijk. Een aantal leerkrachten zijn goed op weg om het gedachtegoed van het muzisch leerplan in de praktijk om te zetten. Andere teamleden hebben nog een weg af te leggen om met kinderen te reflecteren over het muzisch proces en product.
- In diverse klassen zijn waardevolle initiatieven op te merken die een evenwicht tussen en binnen de verschillende domeinen stimuleren. Het geheel van activiteiten in de school is echter te weinig gericht op de verticale samenhang doorheen de lagere afdeling. De school is zoekende om te kunnen garanderen dat er een evenwichtig en gegradeerd aanbod in de lagere afdeling is.
- De leerkrachten beschikken voor het domein beeld over degelijk materiaal om kinderen hun muzische talenten en creatieve vaardigheden te laten verkennen en ontwikkelen. In de school getuigen mooie producten van de waardevolle initiatieven en leerprocessen die aan bod komen.
- De wijze waarop de leerkrachten het aanbod voor hun klas trachten te bewaken is divers. De instrumenten die ze gebruiken om aan te tonen dat de school leerplangericht werkt, variëren. Toch slagen de meesten erin om een behoorlijk evenwichtig aanbod te realiseren voor hun eigen klasgroep. De uiteenlopende manier om het onderwijsaanbod te bewaken, bemoeilijkt de verticale samenhang. Enkele leerkrachten houden wel de diversiteit van de muzische didactische werkvormen in het vizier.
- De leerkrachten beschikken voor hun eigen klas over een inventaris van lesonderwerpen maar het aanbod in andere - zelfs aangrenzende - leerjaren is vaak nauwelijks gekend.
- Het team laat zich ondersteunen door de pedagogische begeleiding om een adequate aanpak voor dit leergebied te kunnen realiseren. De school kan nog meer gebruik maken van de aanwezige interne expertise om het schoolontwikkelingsproces voor dit leergebied te ondersteunen, het beleid mee uit te tekenen en aan te sturen.
- Onder meer uit het behoeftenonderzoek van 2009 en uit de afgelasting van de creanamiddagen blijkt dat de school zoekende is om te zorgen voor een goed en evenwichtig muzisch aanbod. Het team beseft dat de verticale samenhang voor muzische vorming een werkpunt is.
- Uit de evaluatie en rapportering van muzische vorming blijkt de aandacht van de school voor enkele beschouwende aspecten. De frequentie en leerplandoelgerichtheid van de evaluaties en rapporteringen zijn toe aan reflectie door het team. De tips uit de respectievelijke leerplannen om de domeinen van muzische vorming te evalueren zijn bij de leerkrachten nog weinig gekend.

- Om in de toekomst de pedagogisch-didactische afspraken structureel te verankeren is een meer planmatige aanpak op schoolniveau en een gerichte opvolging noodzakelijk.
- Kinderen krijgen extra kansen om te genieten van een cultureel aanbod (bv. toneelvoorstellingen, museumbezoek,...).

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet niet

- De school kan nog te weinig aantonen dat ze aan haar maatschappelijke opdracht voldoet door planmatig en systematisch de eindtermen 'leren leren' geïntegreerd na te streven.
- De uitgangspunten en de visie van de eindtermen voor 'leren leren' zijn door het schoolteam nog onvoldoende gekend. Recente visieteksten of uitgeschreven leerlijnen zijn niet geïmplementeerd maar kunnen in de onmiddellijke toekomst wel een basis vormen voor een meer gestroomlijnde en doelgerichte aanpak op schoolniveau.
- De leerkrachten hebben weinig zicht op wat er in andere leerjaren gebeurt op het vlak van 'leren leren'. Heuristieken, algoritmen en afspraken in het klasbeeld zijn divers en weinig op elkaar afgestemd.
- De school mist een doorgaande leerlijn met geformaliseerde schoolafspraken die de verschillende initiatieven kadert en duidelijkheid schept voor alle teamleden. Het ontbreekt aan opvolging en gerichte druk om afspraken op de klasvloer op te volgen en de schoolafspraken te verankeren op school- en klasniveau.
- De teamleden bevorderen bewust het leren plannen en leren studeren. Naar het transfereren en leren verbanden leggen, gaat echter heel wat minder gerichte aandacht.
- Van een transparante groeilijn om van kinderen betere probleemoplossers te maken, is nog weinig sprake. Er zijn grote verschillen tussen de leerkrachten inzake het aanbieden van probleemstellend onderwijs en situaties om kinderen zelfstandig informatiebronnen te laten gebruiken.
- Uit het behoeftenonderzoek van 2009 blijkt het besef van het team dat de aanpak van de leergebiedoverschrijdende eindtermen een werkpunt voor de school is.
- De meeste leerkrachten nemen waardevolle initiatieven om voor hun eigen klas aspecten van 'leren leren' aan bod te laten komen. Deze aanpak is veeleer intuïtief en stoelt op de (vaak beperkte) visie van de individuele leerkracht op leren leren.
- Sommige leerkrachten ondernamen recent en uit verantwoordingsperspectief een (veeleer oppervlakkige) poging om de klasactiviteiten voor 'leren leren' te inventariseren. Dit kan echter een eerste aanzet zijn om doorheen de basisschool een groeilijn en een meer planmatige aanpak uit te werken.
- De meeste leerkrachten beogen het geïntegreerd nastreven van deze leergebiedoverschrijdende eindtermen onder meer in het leergebied wereldoriëntatie.
- De school rapporteert over sommige aspecten van leerhouding van de kinderen maar een duidelijke link met de na te streven eindtermen ontbreekt vooralsnog.
- Sommige leerkrachten hanteren didactische werkvormen zoals contract- en/of hoekenwerk, coöperatief leren of gebruiken een takenbord in de klas en stimuleren zo de zelfsturing van de leerlingen.
- Enkele knappe initiatieven in de kleuterafdeling duiden op de intentionele aandacht die de leerkrachten van dit onderwijsniveau reeds aan 'leren leren' en in het bijzonder aan de ontwikkeling van de zelfsturing, besteden. Keuzes en plannen maken, een taak begrijpen/aanvatten/afwerken en het reflecteren over sommige eigen activiteiten (in een weekoverzicht), zijn voorbeelden van ontwikkelingsaspecten die frequent kansen krijgen in de klaspraktijk.

- De kleuterafdeling telt enkele menggroepen waarin de kleuters van verschillende leeftijden worden aangemoedigd om elkaars leerproces te ondersteunen. Vooral in de vestigingsplaats Vlassenbroek valt dit in positieve zin op.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De doeltreffendheid en doelgerichtheid van het professionaliseringsbeleid heeft nog groeikansen. De meeste leerkrachten staan open voor vernieuwing en zijn veranderingsbereid.
- De school doet geregeld beroep op de externe ondersteuning van de pedagogische begeleiding.
- Een overzicht van de gevolgde nascholingen duidt op de kansen die leerkrachten krijgen om zich extern te professionaliseren. Vooral eigen interesses zijn hiervoor de drijfveer. Leerkrachten uit het kleuterteam volgen regelmatig nascholingen die nieuwe inzichten en ideeën aanbrengen om het aanbod en de onderwijspraktijk inzake taalactivering te verrijken.
- Het team heeft nog geen traditie om een nascholingsplan in overeenstemming met de resultaten van een sterkte-zwakteanalyse en op basis van het prioriteitenprogramma op te stellen. Het gebruik van een gefaseerd en geconcretiseerd nascholingsplan is nog geen verworvenheid. Impliciet heeft de school zich wel geprofessionaliseerd voor enkele werkpunten die uit de behoeftenanalyse van 2009 naar voor kwamen.
- De evaluatie van de gevolgde nascholingen is een vast item op de personeelsvergaderingen. In welke mate dit een impact heeft op de globale schoolwerking is nog weinig transparant.
- De parallelle leerkracht neemt in eerste instantie de aanvangsbegeleiding van leerkrachten op zich. Een informatiebrochure maakt de nieuwe leerkracht wegwijs.
- Het team benut nog weinig de interne expertise die in de school aanwezig is om van elkaar te leren.
- De leerkrachten beschikken over een inventaris van de leermiddelen uit de orthotheek.
- Tijdens de gerichte klasbezoeken observeert en registreert de directeur het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkracht. Hier liggen nog kansen om de deskundigheid van de geobserveerde leerkracht te bevorderen door werkpunten te koppelen aan professionaliseringsacties.
- Om de vernieuwing van de zorgwerking te implementeren volgen de zorgteamleden een intensief nascholingsprogramma.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het ontbreekt momenteel nog aan een door het team gedragen duidelijke visie op leerlingenbegeleiding. De school is toe aan de uitwerking van een gefaseerd zorgbeleidsplan zodat er voor alle teamleden duidelijkheid is over de invulling van de eerste- en tweedelijnszorg.
- Het zorgteam bestaat uit geëngageerde leerkrachten die trachten om de zorgwerking aan te sturen op school-, leerkracht- en kindniveau. Het nieuwe zorgteam levert lovenswaardige inspanningen om de nodige inzichten te verwerven rond handelingsgerichte diagnostiek en handelingsgericht werken
- Er is bij de leerkrachten bereidheid en inzet om de basiszorg in de klas te realiseren maar de invulling van deze eerstelijnszorg verloopt zeer verschillend. Het hanteren van activerende werkvormen om de ontwikkeling van de zelfsturing te bevorderen is in de lagere afdeling leerkrachtafhankelijk. In de kleuterafdeling daarentegen getuigen diverse initiatieven van de kansen om de zelfsturing van de kleuters te bevorderen.
- Bij de begeleiding van de leerlingen ligt het accent sterk op remediëring. Er gaat minder uitgesproken aandacht naar preventie, hoewel sommige leerkrachten sporadisch acties ondernemen om meer preventief te werken. Teamleden hebben een grote autonomie op het vlak van de realisatie van de eerstelijnszorg. Meestal differentiëren leerkrachten op tempo en door verlengde instructie. Curriculumdifferentiatie is voor de school nog geen verworvenheid.
- De school is toe aan reflectie over de doeltreffendheid van het zorginstrumentarium. Het ontbreekt vaak aan een duidelijk geformuleerde zorgvraag gekoppeld aan mogelijke zorgacties. Om de zorgwerking te optimaliseren biedt een centrale dataverzameling nog mogelijkheden.
- De school heeft een degelijke beeldvorming van haar leerlingen. Het team maakt hiervoor onder meer gebruik van observaties, verschillende testen van het kind- en leerlingvolgsysteem, foutenanalyses, de overgangsgesprekken en regelmatige overlegmomenten.
- Zorgoverlegmomenten leiden nog te beperkt tot concrete, handelingsgerichte afspraken ter ondersteuning van de eerstelijnszorg. Er is nog groeimarge om de zorgtaak van elke kindbetrokkene scherp te stellen en op die manier een meer handelingsgerichte werking te bevorderen.
- Het aanleren van strategieën of het leren van heuristische methoden en algoritmen vertonen nog weinig gelijkgerichtheid doorheen de lagere afdeling. Dat is nadelig voor zwakkere leerlingen. De aankleding van de klaswanden vertoont op dit vlak weinig continuïteit. Hierdoor gaan kansen verloren om preventief in te spelen op de nood aan visuele ondersteuning of bijkomende onderwijsleermiddelen.

- Het team van de kleuterafdeling ontplooit de fijne motoriek op een creatieve manier. De systematische aanpak van deze ontwikkelingscomponent werkt preventief.
- De school hecht veel belang aan degelijke communicatie en overleg met ouders en externen. Er is een behoorlijke samenwerking met externe hulpverleners.
- De GOK-actiepunten zijn opgebouwd rond de pijlers 'preventie & remediëring' en 'doorstroming & oriëntering'. Van sommige acties is het onduidelijk welk verband ze hebben met het gelijke onderwijskansenbeleid.

5.6.3 Loopbaanbegeleiding

5.6.4 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- De school draagt het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen hoog in het vaandel. Er heerst een aangenaam school- en klasklimaat. De teamleden zien de sociaal-emotionele begeleiding van kinderen als een van de sterke punten van de school.
- Heel wat waardevolle initiatieven op klas- en schoolniveau wijzen op de aandacht van de school voor de dynamisch-affectieve ontwikkeling van de kinderen.
- De directeur is bekommerd om een positief klasklimaat en maakt hiervan een aandachtspunt tijdens zijn klasbezoeken.
- Uit algemene zorg voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen screenen sommige leerkrachten hun klas op welbevinden en betrokkenheid.
- Op schoolniveau kan een meer systematische, methodische en graduele aanpak het sociale functioneren van kinderen nog verder versterken.
- Duidelijker geregistreerde afspraken in het kinddossier, over wie welke concrete acties neemt bij kinderen met sociaal-emotionele problemen, kan het handelingsgericht werken optimaliseren.
- Waardevolle integratieactiviteiten, ook met de kinderen van vestigingsplaats Vlassenbroek, bevorderen de overgang van de kleuterklas naar het eerste leerjaar.
- De zorgcoördinator geeft ondersteuning op leerling- en leerkrachtniveau wanneer zich sociaal-emotionele problemen voordoen.
- De school communiceert de beoordelingen van de leerlingen op het vlak van leer- en leefhoudingen zodat ouders zicht krijgen op eventuele evoluties.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het team is toe aan het ontwikkelen van een gelijkgerichte visie op sommige onderwijskundige aspecten. De uitgewerkte visieteksten in het huidig schoolwerkplan zijn niet altijd relevant voor de actuele schoolwerking. Het schoolwerkplan is momenteel geen functioneel instrument waarmee richting aan het werk kan gegeven worden.
- De directeur is de spilfiguur van het intern leiderschap. Hij is bezorgd voor de goede werksfeer en betreft de teamleden bij de besluitvorming. Het team waardeert het empathisch vermogen en de luisterbereidheid van de directeur.
- De methodische manier om met muziek en beweging de schrijfvaardigheid van de kleuters te ontwikkelen, toont aan dat het team van de kleuterafdeling met een gezamenlijke doelgerichtheid vernieuwingen implementeert.
- Bijna alle leerlingen hebben het Nederlands als thuistaal. De school heeft nog geen globale visie op talenbeleid en maakt hier vooral op een intuïtieve manier werk van. De ondersteunende initiatieven die het team neemt, richten zich vooral op de leergebieden Nederlands en Frans.
- De recent opgerichte werkgroepen zijn voornamelijk gericht op schoolorganisatorische aspecten. Hier liggen nochtans kansen om voor een aantal leergebieden en onderwijskundige procesindicatoren een duidelijke koers uit te stippelen en het intern leiderschap te verbreden.
- De school maakt nog weinig gebruik van outputgegevens om de effecten van bepaalde onderwijsleerprocessen te analyseren. Een systematische zelfevaluatie behoort nog niet tot de schoolcultuur.
- Het team beschikt over een groeiende gezamenlijke doelgerichtheid. De leerkrachten geven aan een kentering in de teamdynamiek te ervaren. Het inspectieteam stelt vast dat er interne expertise is; een behoorlijke vernieuwingsbereidheid bij de meeste teamleden; binnen het team het besef van de eigen werkpunten en voldoende bereidheid om zich als team pedagogisch te laten begeleiden.
- Van het groeiend intern leiderschap wordt in de onmiddellijke toekomst een duidelijke koersbepaling, gerichte druk en aansturing van de onderwijsprocessen verwacht.
- Deze overwegingen en vaststellingen doet het inspectieteam besluiten dat de school kan waarborgen om op korte termijn het leerplan muzische vorming toe te passen en in voldoende mate planmatig de eindtermen 'leren leren' na te streven.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het rijk gestoffeerde, evenwichtige en doelgerichte aanbod tussen en binnen de domeinen van muzische vorming en Nederlands in de kleuterafdeling.
- De initiatieven om de zelfsturende ontwikkeling en de schrijfvaardigheid van de kleuters te bevorderen.
- De taalstimulerende activiteiten en materialen in de kleuterafdeling.
- De leesbevorderende initiatieven in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De investering in een degelijke sociaal-emotionele begeleiding door middel van een brede waaier van initiatieven en activiteiten op school- en klasniveau.
- De toewijding van het team om een stimulerend pedagogisch school- en klasklimaat te creëren.
- De activiteiten om de integratie tussen de kleuter- en de lagere afdeling te bevorderen.
- De degelijke beeldvorming van de kinderen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De zorg voor een gunstig en democratisch werkklimaat.
- De ondersteuning door de pedagogische begeleiding.
- De gezamenlijke doelgerichtheid van het team van de kleuterafdeling.
- De realisatie van een kindvriendelijke schoolinfrastructuur.
- De veranderingsbereidheid van de meeste teamleden.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Sterker de visie, de uitgangspunten en de doelen van de deelleerplannen muzische vorming toepassen en bewaken zodat het aanbod in de lagere afdeling in voldoende mate gerealiseerd wordt.
- Voor 'leren leren' de verschillende initiatieven op klasniveau stroomlijnen en op elkaar afstemmen om een verticale groeilijn doorheen de lagere afdeling te kunnen realiseren.
- De verticale samenhang van leerstrategieën doorheen de lagere afdeling beter bewaken.
- Een doelgerichte evaluatie en rapportering nastreven voor niet-meetbare aspecten van sommige leergebieden of -domeinen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Concrete, handelingsgerichte afspraken maken tijdens de structurele overlegmomenten.
- De doeltreffendheid en -gerichtheid van de zorginstrumenten optimaliseren door onder meer de zorgvraag te verfijnen.
- Een individueel en collectief professionaliseringsbeleid uitbouwen door het nascholingsplan sterker af te stemmen op een uitgewerkt prioriteitenplan.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een zorgbeleid uitwerken waardoor de eerste- en tweedelijnszorg een duidelijke invulling krijgen.
- Het schoolwerkplan actualiseren zodat het een sturend, ondersteunend en functioneel instrument wordt voor de teamleden.
- Beter benutten van de mogelijkheden voor interne professionalisering.
- De gerichte druk en opvolging versterken om de implementatie van vernieuwingsprocessen beter te kunnen verankeren en de verticale samenhang sterker te realiseren.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guy De Roover

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: